

Geologic

44-203 Rybnik, ul. Strzelecka 78

Tel: 502773557

email: geologic1@wp.pl

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO ZMIANY MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO CZĘŚCI TERENU GÓRNICZEGO „DĘBIŃSKO 1” – ETAP 2

Zleceniodawca: Pracownia Urbanistyczna w Rybniku sp. z o.o.
ul. Wodzisławska 30
44-200 Rybnik

Autor: Tomasz Miłowski

Data wykonania: kwiecień 2017 r.

SPIS TREŚCI

1.	Wprowadzenie	
1.1	Cel, zakres pracy, powiązania z innymi dokumentami	4
1.2	Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	6
1.3	Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu	6
1.4	Ustalenia i główne cele miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.....	6
2.	Charakterystyka środowiska	
2.1	Położenie fizyczno-geograficzne	9
2.2	Budowa geologiczna	9
2.3	Wody powierzchniowe	9
2.4	Wody podziemne	9
2.5	Klimat	10
2.6	Powierzchnia ziemi	10
2.6.1	Ukształtowanie terenu, zagrożenie osuwiskowe	10
2.6.2	Gleby	10
2.7	Zasoby naturalne	10
2.8	Przyroda ożywiona	10
2.9	Obszary chronione na podstawie ustawy z 16.04.2004 r. oraz korytarze ekologiczne.....	12
2.10	Krajobraz.....	12
2.11	Zabytki i obiekty o wartościach kulturowych	12
3.	Ocena potencjalnych zmian stanu środowiska przy braku realizacji ustaleń planu.....	13
4.	Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody	13
5.	Skutki dla środowiska wynikające z realizacji ustaleń planu.....	14
5.1	Wpływ na wody powierzchniowe	14
5.2	Wpływ na wody podziemne	14
5.3	Wpływ na klimat	14
5.4	Powierzchnia ziemi	15
5.4.1	Wpływ na ukształtowanie terenu	15
5.4.2	Wpływ na gleby	15
5.5	Wpływ na zasoby naturalne	15
5.6	Wpływ na przyrodę ożywioną	15
5.7	Wpływ na obszary chronione na podstawie ustawy z 16.04.2004 r.	16
5.8	Wpływ na krajobraz	16
5.9	Wpływ na zabytki i obiekty o wartościach kulturowych	16
5.10	Wpływ na warunki i jakość życia mieszkańców	16
5.10.1	Jakość powietrza atmosferycznego	16
5.10.2	Klimat akustyczny	17
5.10.3	Pole elektromagnetyczne	17
5.10.4	Gospodarka odpadami	18
5.10.5	Zagrożenie powodziowe.....	18
5.10.6	Zagrożenie osuwiskowe	18
6.	Przewidywane możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko.....	18

7.	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensacje przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko	18
8.	Możliwości rozwiązań alternatywnych dla obszaru Natura 2000.....	20
9.	Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego planu oraz częstotliwości jej przeprowadzania.....	20
10.	Streszczenie w języku niespecjalistycznym.....	22
11.	Literatura	25
12.	Dokumentacja fotograficzna	25

Spis rysunków

Rys. 1 Mapa położenia w gminie i mieście Czerwionka-Leszczyny

Oświadczanie zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. f ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 353 ze zm.).

Oświadczam, że ja, Tomasz Miłowski spełniam wymagania o których mowa w art. 74a ust. 2 pkt 1 i 2 ww. ustawy: w 2003 r. ukończyłem studia wyższe z dziedziny geologii oraz w 2011 r. studia podyplomowe z zakresu prawnych problemów górnictwa i ochrony środowiska. W latach 2005 – 2017 wykonałem lub brałem udział w wykonaniu kilkuset prognoz oddziaływania na środowisko, raportów oddziaływania na środowisko oraz innych opracowań dotyczących ochrony środowiska. Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

1. WPROWADZENIE

1.1 CEL, ZAKRES PRACY, POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

Pierwotnie przedmiotem opracowania była prognoza oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Czerwionka-Leszczyny dla siedmiu terenów położonych w różnych częściach miasta i gminy, który to projekt został sporządzony w Pracowni Urbanistycznej w Rybniku w maju 2015 r., a następnie zmieniony w grudniu 2015 r. Projekt tego planu został uchwalony 18 marca 2016 r., lecz na skutek rozstrzygnięcia nadzorczego wojewody oraz podejścia do zmiany sposobu zagospodarowania terenu nr 5 postanowiono teren ten wyłączyć z opracowania planu. Sześć terenów (nr 1 – 4 i nr 6 i 7) zostało włączonych do opracowania, które nazwano „Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części terenu górniczego „Dębieńsko 1” – etap 1” i tych terenów dotyczyła prognoza oddziaływania na środowisko z czerwca 2016 r. Zostały one potraktowane jako etap I, plan ten został uchwalony 16 grudnia 2016 r. Projekt planu terenu nr 5 został przeznaczony do opracowania jako etap 2 i do tego właśnie terenu odnosi się niniejsza prognoza. Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego objęto wyłącznie tereny produkcyjne i tereny zwałowisk odpadów wydobywczych o powierzchni ok. 165 ha.

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynika z przepisu art. 51 ust 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 353 ze zm.).

Podstawowym celem prognozy jest wykazanie, jak określone w planie kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy wpłyną na środowisko i czy, a jeśli tak to w jakim stopniu spowodują powstanie oddziaływań o charakterze znaczącym. Ze względu na dużą złożoność zjawisk przyrodniczych, ograniczony zakres rozpoznania środowiska oraz ogólny charakter dokumentów planistycznych, ocena potencjalnych przekształceń środowiska wynikających z projektowanego przeznaczenia terenu ma formę prognozy. Prognoza nie jest dokumentem rozstrzygającym o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych przewidzianych nowymi ustaleniami planu, a jedynie przedstawia prawdopodobne skutki jakie niesie za sobą realizacja ustaleń planu na poszczególne komponenty środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, w szczególności na ekosystemy, krajobraz, a także na ludzi, dobra materialne oraz dobra kultury.

Niniejsza prognoza została sporządzona w oparciu o wymogi wynikające z przepisu art. 51 ust 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 353 ze zm.).

Zgodnie z wyżej wymienionym artykułem sporządzana prognoza:

a) zawiera

- ustalenia i główne cele projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Czerwionka - Leszczyny oraz jego powiązania z innymi dokumentami,

- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- informacje na temat przewidywanych możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego planu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,

b) określa, analizuje i ocenia

- istniejący stan środowiska,
- potencjalne zmiany stanu środowiska przy braku realizacji postanowień projektowanego dokumentu,
- przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko przy realizacji postanowień projektowanego dokumentu,
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu,
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby w jakich te cele zostały uwzględnione,

c) przedstawia

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko,
- możliwości rozwiązań alternatywnych w odniesieniu do obszaru Natura 2000.

Zakres niniejszej prognozy został również uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska pismem nr WOOŚ.411.257.2014.RK1 z dnia 29 grudnia 2014 oraz Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Rybniku pismem znak ONS-ZNS.522.46.2014 z dnia 16 grudnia 2014 r.

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego fragmentu miasta i gminy Czerwionka-Leszczyny powiązany jest z następującymi dokumentami:

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego z 2016 r. przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego Nr V/26/2/2016 z dnia 29 sierpnia 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 13 września 2016r., poz. 4619);
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Czerwionka-Leszczyny, które zostało uchwalone uchwałą Nr L/590/10 Rady Miejskiej w Czerwionce-Leszczynach z dnia 28 maja 2010 r., wraz ze zmianą wprowadzoną uchwałą Nr XXXIV/458/13 Rady Miejskiej w Czerwionce-Leszczynach z dnia 25 października 2013 r.;
- Obowiązujący na analizowanym terenie miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego:
Uchwała Nr XXIX/375/13 Rady Miejskiej w Czerwionce-Leszczynach z dnia 22 lutego 2013 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części terenu górniczego „Dębieńsko 1”;

- Opracowanie Ekofizjograficzne dla Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny, Werona sp. z o.o., Katowice, 2008 r.,

1.2 METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

W celu sporządzenia prognozy przeprowadzono następujące prace:

- zaznajomiono się z projektem zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w tym z wnioskami do planu,
- zaznajomiono się z danymi fizjograficznymi oraz innymi dostępnymi opracowaniami sozologicznymi obejmującymi obszar objęty prognozą,
- dokonano oceny projektu MPZP w odniesieniu do obowiązujących aktów prawnych, w tym przepisów gminnych,
- przeprowadzono wizję obszaru objętego prognozą w kwietniu 2014 r.,
- dokonano analizy czynników potencjalnie mogących przynieść negatywne skutki dla środowiska.

1.3 CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

W projekcie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Czerwionka-Leszczyny powinny zostać uwzględnione priorytety w zakresie ochrony środowiska wynikające z dokumentów ustanowionych na szczeblu rządowym, samorządowym, porozumień międzynarodowych oraz projektów dokumentów i dyrektyw Unii Europejskiej.

Poszczególne dyrektywy, międzynarodowe akty prawne zostały wdrożone do polskiego prawodawstwa i tym samym znalazły swoje odzwierciedlenie w projektowanym dokumencie. Projekt analizowanego dokumentu uwzględnia wytyczne i cele ochrony środowiska przyjęte w wyżej wymienionych dyrektywach i konwencjach, poprzez zamieszczenie zapisów dotyczących różnych aspektów środowiska, zwłaszcza w zakresie jego ochrony. Uzyskano w ten sposób wysoką zgodność z dokumentami planistycznymi różnego szczebla, co pozwala wnioskować, że związane z nimi cele będą osiągnęte również przez ustalenia funkcjonalne wynikające z projektu planu. Zostało utrzymane założenie strategiczne dokumentów wszystkich poziomów, że celem generalnym rozwoju jest rozwój zrównoważony, przez który należy rozumieć zrównoważony udział wszystkich istotnych czynników ekologicznych, gospodarczych i społecznych.

1.4 USTALENIA I GŁÓWNE CELE PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Na analizowanych terenach obecnie obowiązuje już miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, jako że miasto i gmina Czerwionka-Leszczyny posiada całkowite pokrycie obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Jest to mpzp uchwała Nr XXIX/375/13 Rady Miejskiej w Czerwionce-

Leszczynach z dnia 22 lutego 2013 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części terenu górniczego „Dębieńsko 1”. Pierwotnie zmiana planu dotyczyła siedmiu terenów. Projekt tego planu został uchwalony 18 marca 2016 r., lecz na skutek rozstrzygnięcia nadzorczego wojewody oraz podejścia do zmiany sposobu zagospodarowania terenu nr 5 postanowiono teren ten wyłączyć z opracowania planu. Sześć terenów (nr 1 – 4 i nr 6 i 7) zostało włączonych do opracowania, które nazwano „Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części terenu górniczego „Dębieńsko 1” – etap 1” i tych terenów dotyczyła prognoza oddziaływania na środowisko z czerwca 2016 r. Zostały one potraktowane jako etap I, plan ten został uchwalony 16 grudnia 2016 r. Projekt planu terenu nr 5 został przeznaczony do opracowania jako etap 2 i do tego właśnie terenu odnosi się niniejsza prognoza. Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego objęto wyłącznie tereny produkcyjne i tereny zwałowisk odpadów wydobywczych o powierzchni ok. 165 ha. Zmiana planu na poszczególnych terenach związana była z wnioskami właścicieli i inwestorów tych terenów, którzy wnioskowali o umożliwienie racjonalnego zagospodarowania tych terenów. W zdecydowanej większości zmiany planu dotyczyły drobnych korekt, jak przesunięcie linii zabudowy, inne przeprowadzenie dróg wewnętrznych, zmiana niektórych parametrów urbanistycznych i.t.p. W przypadku terenu nr 5 (który obecnie stanowi etap 2 objęty niniejszym opracowaniem) przesunięto granicę strefy ochrony krajobrazu dostosowując ją do bieżącego położenia podnóża historycznych hałd stożkowych oraz zmodyfikowano wysokości sypania hałd. Generalne przeznaczenie terenów nie zmieniło się w stosunku do planu z 2013 r., jednak przez okres kiedy plan był opracowywany, zmieniły się również plany spółki Karbonia, która zamierzała na terenie miasta prowadzić eksploatację węgla kamiennego, a teren objęty planem wykorzystywać do składowania odpadów górniczych. Na skutek różnych czynników obecnie (t.j. kwiecień 2017 r.) projekt budowy kopalni został wstrzymany i nie jest wiadomym, czy w ogóle będzie on kontynuowany.

Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego objęty jest obszar położony pomiędzy Czerwionką i Dębieńskiem, pomiędzy ul. Furgoła, ul. J. Markwicką oraz ciekami Jordank o powierzchni ok. 164,5 ha. Obszar ten obejmuje hałdy i zwałowiska powstałe w trakcie eksploatacji KWK Dębieńsko, charakterystyczne trzy hałdy stożkowe oraz zwałowisko usypywane w latach późniejszych, mające nieregularny kształt, gdzie znajdują się osadniki mułowe. W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego z 2013 r. wskazano tu następujące przeznaczenia terenu:

- S – teren przemysłowy, zwałowisko skały płonnej (co odpowiada bieżącemu zagospodarowaniu)

W obecnie procedowanym projekcie planu z 2017 r. wskazano tu:

- PR – tereny zagospodarowania odpadów wydobywczych, w miejscu istniejących hałd;
- P – tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, w południowo-zachodniej i północno-zachodniej części analizowanego terenu;

- ZI – tereny zieleni izolacyjnej, wokół terenu składowiska;
- KP – tereny parkingów, w północno-zachodniej części analizowanego terenu;
- KDW – tereny dróg wewnętrznych;

Pomimo, że przeznaczenia terenu zostały w projekcie z 2017 r. uszczegółowione w stosunku do mpzp z 2013, to jednak generalne przeznaczenie terenu nie zmieni się. Cały ten obszar już dziś stanowi składowisko odpadów górniczych i terenów przemysłowych, uszczegółowiono jedynie przebieg dróg wewnętrznych, parkingów oraz zieleni izolacyjnej. W wyniku ustaleń planu nie nastąpi znaczące pogorszenie stanu środowiska przyrodniczego, gdyż składowisko i tereny przemysłowe obecne są tu od lat.

2. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA

2.1 POŁOŻENIE FIZYCZNO-GEOGRAFICZNE

Opracowanie obejmuje jeden teren położony w mieście i gminie Czerwionka-Leszczyny. Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego objęty jest obszar położony pomiędzy Czerwionką i Dębieńskiem, pomiędzy ul. Furgoła, ul. J. Markwicką oraz ciekami Jordanek o powierzchni ok. 164,5 ha. Obszar ten obejmuje hałdy i zwałowiska powstałe w trakcie eksploatacji KWK Dębieńsko, charakterystyczne trzy hałdy stożkowe oraz zwałowisko usypywane w latach późniejszych, mające nieregularny kształt, gdzie znajdują się osadniki mułowe.

Według podziału na jednostki fizyczno-geograficzne J. Kondrackiego¹ wszystkie cztery tereny znajdują się w podprowincji Wyżyna Śląsko-Krakowska (341), makroregionie Wyżyna Śląska (341.1), w obrębie mezoregionu Płaskowyż Rybnicki (341.15).

2.2 BUDOWA GEOLOGICZNA

Na terenie Gminy i Miasta Czerwionka - Leszczyny głęboko pod utworami trzeciorzędowymi zalegają węglonośne utwory karbonu, które były przedmiotem eksploatacji w kopalniach Rybnickiego Okręgu Węglowego. Geologiczna klasyfikacja zasadniczej części podłoża, to trzeciorzędowe utwory starszego miocenu **Ns** tworzone przez iły piaszczyste i margliste, piaski, żwiry i łupki ilaste z gipsem i anhydrytem oraz sole kamienne.² Na nich zalegają utwory związane głównie ze zlodowaceniem środkowopolskim.³ Na analizowanym obszarze pierwotna powierzchniowa budowa geologiczna została całkowicie zmieniona. Występują tu wielometrowe nasypy hałd odpadów z eksploatacji węgla kamiennego.

2.3 WODY POWIERZCHNIOWE

W północno-wschodniej części analizowanego terenu znajduje się niewielki staw oraz na samym terenie składowiska znajdują się osadniki mułowe, jednak ich powierzchnia zmienia się na skutek prowadzenia ich eksploatacji. Na analizowanym terenie nie stwierdzono występowania zagrożeń powodziowych.

2.4 WODY PODZIEMNE

Według Mapy hydrogeologicznej w skali 1:200000 ark. Gliwice⁴ wszystkie analizowane tereny leżą w Regionie Przedkarpackim XXII, w podregionie Przedkarpacko-Śląskim XXII7. Główny poziom użytkowy stanowią tu utwory czwartorzędowe wykształcone jako piaski i żwiry, zalegające na głębokości do 30 m.

Według Mapy Hydrogeologicznej Polski w skali 1:50000⁵ na analizowanym terenie występuje piętro wodonośne w utworach karbońskich. Skąły wodonośne to piaskowce i łupki. Tworzą one odrębne poziomy wodonośne, pozostające ze sobą w więzi hydraulicznej

¹ Kondracki J., Geografia regionalna Polski. PWN, Warszawa 2001 r.;

² Kotliccy G. i S., Mapa geologiczna Polski w skali 1:200000, ark. Gliwice, WG, Warszawa, 1979 r.;

³ Sarnacka Z., Szczegółowa mapa geologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Rybnik, PIG, Warszawa 1959 r.;

⁴ Kotlicka G., Wagner J., Mapa Hydrogeologiczna Polski w skali 1:200000, ark. Gliwice, WG, Warszawa, 1986 r.;

⁵ Chmura A., Mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Rybnik, PIG, Warszawa 1998 r.;

w obszarach sedymentacyjnych wyklinowań utworów nieprzepuszczalnych, w strefach uskokowych i w zasięgu prowadzonych robót górniczych. Tworzą one jeden zbiornik karboński o charakterze porowo-szczelinowym, przepływowy, zakryty i częściowo zakryty. Naturalne warunki hydrogeologiczne w wyznaczonym użytkowym poziomie wodonośnym zostały zakłócone na skutek prowadzonej eksploatacji w kopalniach węgla kamiennego. Analizowany teren znajduje się w granicach leja depresji wywołanego odwodnieniem górniczym. Górnicza eksploatacja złóż i prowadzone odwodnienie górotworu od przeszło 100 lat, spowodowało przeobrażenia warunków hydrogeologicznych do głębokości 1000 m, w tym obniżenie zwierciadła wody do głębokości 250 – 310 m p.p.t. Przepuszczalność i wodonośność piaskowców zwiększyła się w wyniku prowadzenia eksploatacji. Jej efektem są poeksploatacyjne spękania i szczeliny w górotworze, ułatwiające infiltrację wód opadowych oraz powstanie więzi hydraulicznej między zawodnionymi warstwami. W warunkach drenującego wpływu kopalń, zasięg i głębokość występowania użytkowego poziomu wodonośnego wyznaczają wypływy wód zwykłych w wyrobiskach górniczych. Poprzez powstałe, nowe drogi przepływu – system szczelin, spękań i wyrobiskami górniczymi – następuje infiltracja wód zwykłych do głębszych poziomów eksploatacyjnych kopalni. Dla karbońskiego poziomu wodonośnego wyznaczono na mapie hydrogeologicznej Polski jednostkę hydrogeologiczną **2bC₃III**. Potencjalna wydajność studni wierconej wynosi do 10 m³h. Na całej powierzchni jednostki czwartorzędowej stopień zagrożenia wód jest średni, występuje średnia odporność poziomu głównego, ale występują też ogniska zanieczyszczeń. Jakość wód jest średnia (IIb), woda wymaga uzdatnienia.

Tabela 1 Główne parametry jednostki hydrogeologicznej

Symbol jednostki hydrogeologicznej	Piętro wodonośne	Głębokość występowania	Mięższość [m]	Współczynnik filtracji [m/24h]	Przewodność warstwy wodonośnej [m ² /24h]	Moduł zasobów odnawialnych [m ³ /24h/km ²]	Moduł zasobów dyspozycyjnych [m ³ /24h/km ²]
2bC ₃ III	CIII	> 150 m	-	-	-	264	264

Według Mapy wstępnej waloryzacji głównych zbiorników wód podziemnych (Skrzypczak [red], 2003), Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie przebiegu granic obszarów dorzeczy i regionów wodnych (Dz. U. 2006 nr 126 poz. 878) oraz materiałów PSH na analizowanym terenie nie wyznaczono Głównych Zbiorników Wód Podziemnych.

Według podziału Polski na jednolite części wód podziemnych analizowany teren znajduje się w JCWPd nr 133.

Strefy ochronne ujęć wód powierzchniowych i podziemnych

Na terenie objętym opracowaniem nie występują ujęcia wód powierzchniowych i podziemnych dla których wyznaczono by strefy ochronne.

2.5 KLIMAT

Analizowane tereny leżą we wschodniej części dzielnicy klimatycznej podsudeckiej – XVIII. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi ok. 8,1°C przy średniej dla stycznia –

2,2°C i średniej dla lipca 18,5°C. Okres występowania średniej dobowej temperatury powietrza poniżej 0°C – około 65 dni; dla średniej dobowej powyżej 15°C – ponad 100 dni.

Średnia roczna suma opadów atmosferycznych w roku przeciętnym wynosi ok. 744 mm (z wielolecia 1961- 86). W roku wilgotnym z tego samego wielolecia zanotowano 1044 mm. Średnia liczba dni w roku z opadem powyżej 0,1 mm wynosi 150 - 160 dni. Średnia liczba dni z opadem śnieżnym 40 - 45 dni; średni czas zalegania szaty śnieżnej – około 65 dni. Okres wegetacyjny trwa ok. 220 dni.

2.6 POWIERZCHNIA ZIEMI

2.6.1 UKSZTAŁTOWANIE TERENU, ZAGROŻENIE OSUWISKOWE

Powierzchnia analizowanego terenu jest w znacznym stopniu przekształcona i zróżnicowana, gdyż znajdują się tu składowiska odpadów wydobywczych, które powstawały na przestrzeni niemal stu lat. W części południowo-zachodniej znajdują się charakterystyczne dla Czerwionki trzy stożki historycznych hałd KWK Dębieńsko, od zachodu jest to stożek nr 5, nr 1 i nr 2. Wysokość tych hałd to odpowiednio 322 m n.p.m., 330 m n.p.m. oraz 351 m n.p.m. Dwie z tych hałd (nr 1 i 2) ciągle palą się od środka. Hałdy numer 3 i 4 znajdują się na wschód od tych stożków i obecnie trwa ich rozbieranie w celu wykorzystania znajdujących się tam kruszyw. W części północno-wschodniej i centralnej znajduje się rozległe zwałowisko odpadów górniczych, które w przeciwieństwie do hałd historycznych ma mniej interesujący kształt, z rozległym, wypłaszczonym ściętym szczytem. Wysokość tego zwałowiska wynosi ok. 320 – 330 m n.p.m., ale należy zaznaczyć, że w wielu miejscach występują tu znaczne deniwelacje i nierówności terenu. Na analizowanych terenach nie występują zjawiska osuwiskowe, natomiast mogą tu występować grunty nieskonsolidowane.

2.6.2 GLEBY

Na analizowanym terenie występują grunty już przekształcone i antropogeniczne, brak jest tu rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

2.7 ZASOBY NATURALNE

W podłożu analizowanego terenu znajdują się złoża węgla kamiennego „Dębieńsko” (ID Midas 347) i „Dębieńsko 1” (ID Midas 11191). Eksploatacja w złożu „Dębieńsko” prowadzona była przez ponad 100 lat, aż do zamknięcia KWK Dębieńsko w 2001 r. Złoże „Dębieńsko 1” zostało udokumentowane w 2006 r. Ma ono być przedmiotem eksploatacji, ustanowiona została tu już koncesja na wydobycie w 2008 r., ale jak do tej pory żadne bardziej zaawansowane prace w kierunku budowy kopalni nie zostały zrealizowane. Wszystkie tereny znajdują się również w granicach obszaru i terenu górniczego „Dębieńsko 1”, które zostały ustanowione w 2008 r. dla potrzeb eksploatacji złoża „Dębieńsko 1”.

2.8 PRZYRODA OŻYWIONA

Analizowany teren stanowi tereny przemysłowe, które od ponad stu lat były wykorzystywane jako składowisko odpadów. W części południowo-zachodniej znajdują się charakterystyczne dla Czerwionki trzy stożki historycznych hałd KWK Dębieńsko. Wysokość tych hałd to odpowiednio 322 m n.p.m., 330 m n.p.m. oraz 351 m n.p.m. Dwie z tych hałd

ciągle palą się od środka. Hałdy te porośnięte są drzewami, głównie są to klony, topole, brzozy, dęby. Szczyt najwyższej z hałd (stożek nr 2) nie jest porośnięty roślinnością, gdyż w podłożu ciągle palą się pozostałości węgla. Ze względu na trudne warunki związane z wysoką temperaturą roślinność nie ma możliwości utrzymania się w tym miejscu. W części północno-wschodniej i centralnej znajduje się rozległe zwałowisko odpadów górniczych, które w przeciwieństwie do hałd historycznych ma mniej interesujący kształt, z rozległym, wypłaszczonym ściętym szczytem. Wysokość tego zwałowiska wynosi ok. 320 – 330 m n.p.m., ale należy zaznaczyć, że w wielu miejscach występują tu znaczne deniwelacje i nierówności terenu. Na dużej części tego składowiska brak jest jakiegokolwiek roślinności. W niektórych miejscach skarpy zostały obsiane trawą, a u podstawy składowiska rosną zadrzewienia w składzie których również występują takie gatunki jak klon, topole, wierzby.

Na analizowanym terenie brak jest wartości przyrodniczych takich jak stanowiska roślin chronionych czy siedliska godne ochrony, choć niewątpliwie hałdy historyczne mają dużą wartość krajobrazową.

2.9 OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIECIA 2004 R.

Na analizowanym terenie nie występują jakiegokolwiek formy ochrony przyrody w myśl ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku. Nie wskazywano tu również żadnych terenów wartościowych pod względem przyrodniczym, które godne byłyby ochrony.

Korytarze ekologiczne⁶ – Analizowany teren znajduje się poza korytarzami ekologicznymi dla ssaków drapieżnych i dla ssaków kopytnych, położony jest również poza korytarzami ekologicznymi dla ptaków.

2.10 KRAJOBRAZ

Na analizowanym terenie znajdują się niezwykle charakterystyczne dla Czerwionki-Leszczyn trzy hałdy stożkowe, które w połączeniu ze współczesną hałdą oraz okolicznymi zakładami tworzą krajobraz przemysłowy. Na północny-wschód od trzech hałd stożkowych znajduje się bardziej współczesna hałda mająca kształt w przybliżeniu trapezu i o wierzchołku ściętym. Widok na trzy hałdy stożkowe wraz z położonymi obok zabudowaniami kopalni jest jednym z najbardziej charakterystycznych krajobrazów Śląska. Również widok z samych hałd jest niezwykle interesujący, gdyż roztaczają się stąd widoki na niemal cały Płaskowyż Rybnicki.

2.11 ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH

Na obszarze objętym planem nie występują obiekty wpisane do rejestru zabytków ani obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków, nie występują również stanowiska archeologiczne. Na analizowanym obszarze znajdują się trzy charakterystyczne hałdy stożkowe, dla ich ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego z 2013 r. utworzono strefę ochrony krajobrazu „K”.

⁶ Na podstawie: Parusel J. B. [red], Korytarze ekologiczne w województwie Śląskim – koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego województwa etap I, CDPGŚ, Katowice, 2007 r.

3. OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN STANU ŚRODOWISKA PRZY BRAKU REALIZACJI USTALEŃ PLANU

Na analizowanym terenie obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania z 2013 r. (patrz rozdział 1.2) w którym ustalono podobne przeznaczenia terenów. W stosunku do obowiązującego planu nie zmienia się zasadniczy układ urbanistyczny. W przypadku braku zmiany planu w dalszym ciągu możliwe byłoby tu lokowanie odpadów oraz realizacja obiektów przemysłowych. Korekta planu z 2013 r. ma za zadanie uszczegółowienie poszczególnych przeznaczeń, jak przebieg dróg wewnętrznych, zieleni izolacyjnej oraz wysokość składowania, nie zmienia się jednak generalny sposób zagospodarowania.

4. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

Analizowany teren poddany był przez ponad sto lat bardzo silnym przekształceniom. Całość tego terenu jest w sposób znaczny przekształcona i wymaga kompleksowych przekształceń i rekultywacji. Zakres tych prac, ich kierunek i kształt znacząco wykracza poza ramy opracowania jakim jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego. Nie mniej nie występują tu tereny, które wymagałyby objęcia ochroną na zasadach ustawy o ochronie przyrody, stąd też brak jest problemów związanych z tego typu terenami.

5. SKUTKI DLA ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI USTALEŃ PLANU

5.1 WPŁYW NA WODY POWIERZCHNIOWE

Projekt planu nie wprowadza nowych terenów i sposobów zagospodarowania, które w sposób znaczący mogłyby pogorszyć jakość wód powierzchniowych. W żadnym z miejsc tereny na których ustala się możliwość urbanizacji nie kolidują z ciekami powierzchniowymi czy ze stawami lub oczkami wodnymi, nie nastąpi więc degradacja tego komponentu środowiska. Cieki i oczka wodne pozostawia się w bieżącym zagospodarowaniu. W celu przeciwdziałania zanieczyszczeniom projekt planu ustala następujące przepisy:

W zakresie odprowadzania ścieków:

- 1) nakazuje się odprowadzenie ścieków bytowych i podczyszczonych ścieków komunalnych do parametrów ścieków bytowych do sieci kanalizacji sanitarnej lub ogólnospławnej, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 2) dopuszcza się odprowadzenie ścieków bytowych do przydomowych oczyszczalni lub gromadzenie ścieków w szczelnych osadnikach zlokalizowanych zgodnie z przepisami odrębnymi z okresowym ich opróżnianiem;
- 3) ustala się odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do szczelnego, otwartego lub zamkniętego systemu kanalizacji deszczowej lub do kanalizacji ogólnospławnej zgodnie z przepisami odrębnymi;

dopuszcza się:

- a) zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenie własnym inwestora zgodnie z przepisami odrębnymi,
- b) na terenach przemysłowych dopuszcza się wykorzystanie wód opadowych i roztopowych dla celów technologicznych.

W związku z wprowadzeniem szczegółowych zasad ochrony wód powierzchniowych oraz braku zagrożenia dla wód płynących i stojących nie przewiduje się zagrożenia dla tego komponentu środowiska.

5.2 WPŁYW NA WODY PODZIEMNE

Na analizowanym obszarze występują poziomy wodonośne, które ze względu na brak izolacji mogą być narażone na degradację. Możliwość dalszego lokalizowania odpadów pogórnicznych na analizowanym obszarze nie zmieni sytuacji, gdyż odpady lokowane są tu już od około 100 lat. Dla ochrony wód podziemnych ważne będą ustalenia przedstawione dla ochrony wód powierzchniowych w zakresie gospodarki ściekowej (przedstawiono je w rozdziale 5.1). Dla ochrony wód podziemnych kluczowe znaczenie mają działania, które wykraczają poza ramy planowania przestrzennego, takie jak np. egzekwowanie właściwego sposobu odwodnienia.

5.3 WPŁYW NA KLIMAT

Na analizowanym obszarze znajdują się rozległe tereny składowiska odpadów pogórnicznych. Realizacja ustaleń planu nie zmieni tego stanu rzeczy, nie nastąpi więc wpływ

na klimat i topoklimat analizowanego obszaru i jego otoczenia. Projekt planu zaleca na tych terenach w zakresie zaopatrzenia w ciepło następujące zasady:

- możliwość dostawy ciepła z miejskiej lub przemysłowej sieci ciepłowniczej;
- możliwość dostawy ciepła z indywidualnych, lub grupowych systemów grzewczych;

5.4 POWIERZCHNIA ZIEMI

5.4.1 WPŁYW NA UKSZTAŁTOWANIE TERENU

Niewątpliwie duże zmiany powierzchni terenu nastąpią na analizowanym obszarze, gdyż będzie tu możliwe dalsze składowanie odpadów powstałych z eksploatacji węgla kamiennego. Należy zaznaczyć, że odpady były na tym terenie składowane już od ponad stu lat, od początku działalności KWK Dębieńsko. Na dzień dzisiejszy na tym terenie działają firmy, które zajmują się przetwarzaniem zdeponowanych tu odpadów, głównie w kierunku pozyskania kruszyw drogowych. W celu ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko i krajobraz wprowadzono warunek nie przekroczenia rzędnej wysokości planowanej budowli ziemnej - 310 m n.p.m.

5.4.2 WPŁYW NA GLEBY

Na analizowanym obszarze występują wyłącznie gleby przekształcone o charakterze antropogenicznym, nie nastąpi więc degradacja gleb o charakterze naturalnym, ani zmniejszenie rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Na skutek ustaleń projektu planu nie zachodzi konieczność pozyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych lub leśnych.

5.5 WPŁYW NA ZASOBY NATURALNE

Projekt planu ujawnia udokumentowane złoża i jednocześnie nie wprowadza form zagospodarowania przestrzennego, które kolidowałyby ze złożami węgla kamiennego i uniemożliwiały ich eksploatację w przyszłości.

5.6 WPŁYW NA PRZYRODĘ OŻYWIONĄ

Analizowany teren jest już zainwestowany na dzień dzisiejszy, znajduje się tu składowisko odpadów górniczych. Nie przewiduje się, by umożliwienie dalszego działania składowiska oraz realizacja funkcji o charakterze przemysłowym przyczyniła się do zniszczenia wartościowych siedlisk przyrodniczych, gdyż takowe tu nie występują. Wprowadzenie zabudowy na terenach przemysłowych, które obecnie stanowią głównie ruderalne nieużytki oraz niskiej wartości zadrzewienia spowoduje zmianę w środowisku roślinnym wyrażającą się między innymi w zanikaniu roślinności dotychczas tu występującej na rzecz gatunków obcych na terenach realizacji zabudowy. Wprowadzone zostaną tu gatunki charakterystyczne dla zieleni urządzonej np. w formie ogrodów, zieleńców czy trawników na powierzchni biologicznie czynnej, której wartość została wyznaczona w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Zabudowa tych terenów nie spowoduje znaczącego zubożenia wartości przyrodniczych, gdyż występująca tu roślinność ma obecnie charakter ruderalny. Reasumując na terenach przewidzianych w planie do

urbanizacji nie występują stanowiska roślin chronionych czy cenne siedliska przyrodnicze, a zmiana planu nie przyczyni się do znaczącego pogorszenia stanu środowiska przyrodniczego.

5.7 WPŁYW NA OBSZARY CHRONIONE NA PODSTAWIE USTAWY Z 16 KWIETNIA 2004 R.

Na analizowanym terenie nie występują jakiejkolwiek formy ochrony przyrody w myśl ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku. Nie wskazywano tu również żadnych terenów wartościowych pod względem przyrodniczym, które godne byłyby ochrony.

Tereny objęte planem nie pełnią funkcji korytarzy ekologicznych gdyż znajduje się pośród istniejącej zabudowy, w związku z czym nie przewiduje się zagrożenia dla ciągłości korytarzy ekologicznych.

5.8 WPŁYW NA KRAJOBRAZ

Zmiana planu polega na uzupełnieniu istniejącego układu urbanistycznego. Przyjęty w miejscowym planie kierunek rozwoju analizowanego terenu nie wpłynie znacząco na zmianę jego krajobrazu – tereny będą rozwijały się na kształt dotychczasowy. W zapisach projektu planu znalazły się wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów oraz zasady kształtowania ładu przestrzennego, które powinny zabezpieczyć właściwe kształtowanie się krajobrazu. W celu ochrony wartościowych obiektów krajobrazowych jakimi są historyczne stożki hałd byłej KWK Dębieńsko ustalono strefę „K” ochrony krajobrazu kulturowego historycznych hałd obejmująca te właśnie najcenniejsze, wartościowe dla krajobrazu Śląska hałdy.

5.9 WPŁYW NA ZABYTKI I OBIEKTY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH

Na analizowanym obszarze znajdują się stożki hałd byłej KWK Dębieńsko. W celu ich ochrony ustalono strefę „K” ochrony krajobrazu kulturowego historycznych hałd. W ramach tej strefy ustalono ochronę kształtu i zagospodarowania istniejących hałd odpadów wydobywczych jako szczególnie cennego krajobrazu wymagającego zachowania.

5.10 WPŁYW NA WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

5.10.1 JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby wpłynąć na potencjalne pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego. O ile zagrożenie ze strony obiektów produkcyjnych jest niewielkie, ponieważ muszą one spełnić szereg norm ujętych w prawie ochrony środowiska oraz objęte są bieżącym system monitoringu, kontroli oraz pozwoleń, o tyle poważnym zagrożeniem jest poszerzenie się funkcji mieszkaniowej (tereny MN), która ciągle jest głównym sprawcą zanieczyszczeń w formie tzw. „niskiej emisji”. Na analizowanym terenie nie wprowadza się funkcji mieszkaniowej, nie nastąpi więc poszerzenie skali zjawiska niskiej emisji. Natomiast na terenach objętych działalnością produkcyjną mogą wystąpić negatywne oddziaływania, których jednak charakteru nie sposób przewidzieć, gdyż nie jest znany charakter przedsięwzięć możliwych do lokalizacji na analizowanym terenie. Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa ochrony środowiska (art. 144) ponadnormatywne oddziaływania w zakresie zanieczyszczeń powietrza należy ograniczyć do granic terenu do

którego inwestor ma tytuł prawny. Wymóg ten jest obligatoryjny dla wszystkich chcących prowadzić działalność na analizowanym terenie. Niezwykle istotny jest fakt, że tereny produkcyjne obecne są na tych terenach od lat i nie będą one stanowiły zupełnie nowego elementu zagospodarowania przestrzennego.

Należy zaznaczyć, że systemy obsługi grzewczej pozostają poza kontrolą służb ochrony środowiska, a rozwiązanie problemu niskiej emisji wymaga podjęcia działań, które wykraczają poza ramy miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

5.10.2 KLIMAT AKUSTYCZNY

Dopuszczalne poziomy hałasu powinny odpowiadać wymaganiom rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. z 2014 Nr 112). Prowadzenie działalności na terenach o funkcjach usługowych nie powinno powodować przekroczenia standardów jakości środowiska, o czym wyraźnie mówi art. 144 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska. W dalszej części w ust. 2 tego artykułu jest wyraźny nakaz dotyczący ewentualnego oddziaływania na środowisko i tereny sąsiednie, tj. eksploatacja instalacji powodująca wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza, emisje hałasu oraz wytwarzanie pól elektromagnetycznych nie powinna powodować przekroczenia standardów jakości środowiska, do którego prowadzący instalację ma tytuł prawny.

Projekt planu wprowadza tereny produkcyjne, ich wprowadzenie może mieć teoretycznie wpływ na pogorszenie jakości klimatu akustycznego. Zagrożenie związane z ponadnormatywnym hałasem może wystąpić wyłącznie na terenach chronionych akustycznie (np. tereny zabudowy zagrodowej czy mieszkaniowej jednorodzinnej), a tereny takie występują w pobliżu analizowanych terenów w ograniczonym zakresie. Jednocześnie, jak wspomniano powyżej ponadnormatywny hałas, w sytuacji gdyby tereny chronione akustycznie znalazły się w pobliżu, należałoby ograniczyć do granic terenu do którego inwestor ma tytuł prawny. Niewątpliwie jednak powstanie nowych obiektów zabudowy produkcyjnej przyczyni się do pogorszenia jakości klimatu akustycznego na analizowanych terenach, co jednak ze względu na charakter przeznaczeń oraz częściowo istniejące już na tym terenie zagospodarowanie nie może zostać uznane za oddziaływania znaczące. Niezwykle istotny jest również fakt, że tereny produkcyjne obecne są na tych terenach od lat i nie będą one stanowiły zupełnie nowego elementu zagospodarowania przestrzennego. W projekcie planu brak jest terenów, które wymagałyby ochrony akustycznej.

5.10.3 POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

Projekt planu nie wprowadza specjalnych obostrzeń co do lokowania anten telefonii komórkowej. Podobnie jak w przypadku emisji zanieczyszczeń i hałasu, wprowadzanie do środowiska pól elektromagnetycznych obostrzone jest szeregiem przepisów oraz systemu kontroli, stojących poza systemem planowania przestrzennego. Należy również dodać, że zgodnie z ustawą z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego nie może ustanawiać zakazów, a przyjmowane w nim rozwiązania nie mogą uniemożliwiać rozwoju telefonii komórkowej.

W projekcie planu ustalono również nakaz przestrzegania ograniczeń w zagospodarowaniu terenów położonych w strefach technicznych pokazanych na rysunku planu wzdłuż sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, zgodnie z obowiązującymi wymogami przepisów odrębnych.

5.10.4 GOSPODARKA ODPADAMI

Ze względu na przyrost zabudowy produkcyjnej niewątpliwie wzrośnie też ilość powstających odpadów, choć nie będzie to przyrost znaczący. Gospodarka odpadami obostrzona jest szeregiem przepisów oraz systemu kontroli, stojących poza systemem planowania przestrzennego. Problem ten regulują zarówno ustawy (ustawa z 2012 r. o odpadach, ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach) jak również uchwały Rady Miejskiej oraz programy gospodarki odpadami, nie ma więc potrzeby, ani delegacji ustawowej do regulowania tego zagadnienia przepisami miejscowego planu. Również ewentualne lokalizowanie odpadów wydobywczych na analizowanym terenie będzie odbywało się w ramach terenów na których składowanie to odbywa się już od ponad stu lat. Jakikolwiek działania związane z gospodarką odpadami na tym terenie będą musiały być poprzedzone wydaniem szeregu szczegółowych decyzji, które zapewnią prawidłowe gospodarowanie odpadami w zgodzie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

5.10.5 ZAGROŻENIE POWODZIOWE

Na analizowanych terenach nie stwierdzono występowanie zagrożeń powodziowych.

5.10.6 ZAGROŻENIE OSUWISKOWE

Na analizowanym terenie nie stwierdzono występowanie obszarów narażonych na wystąpienie ruchów masowych ziemi.

6. PRZEWIDYWANE MOŻLIWOŚCI TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby potencjalnie transgranicznie oddziaływać na środowisko.

7. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJE PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Czerwionka-Leszczyny zaproponowano szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko. W szczególności zaproponowano:

W zakresie zaopatrzenia w wodę:

- ustala się pełne pokrycie zapotrzebowania z sieci wodociągowej dla celów spożywczych;
- konieczność zapewnienia wymaganego zaopatrzenia wodnego do celów przeciwpożarowych, w tym wyposażenia sieci w hydranty zgodnie z przepisami odrębnymi;

- dopuszcza się pobór wody ze studni z zastrzeżeniem punktu poniżej;
- na terenach przemysłowych dopuszcza się zaopatrzenie w wodę z ujęć własnych i z wyrobisk dołowych dla własnych celów;

W zakresie odprowadzania ścieków ustala się:

- nakazuje się odprowadzenie ścieków bytowych i podczyszczonych ścieków przemysłowych do parametrów ścieków komunalnych do sieci kanalizacji sanitarnej lub ogólnospławnej, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- dopuszcza się odprowadzenie ścieków bytowych do przydomowych oczyszczalni lub gromadzenie ścieków w szczelnych osadnikach zlokalizowanych zgodnie z przepisami odrębnymi z okresowym ich opróżnianiem;
- ustala się odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do szczelnego, otwartego lub zamkniętego systemu kanalizacji deszczowej lub do kanalizacji ogólnospławnej zgodnie z przepisami odrębnymi;
- dopuszcza się:
 - a) zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenie własnym inwestora zgodnie z przepisami odrębnymi;
 - b) na terenach przemysłowych dopuszcza się wykorzystanie wód opadowych i roztopowych dla celów technologicznych;

W zakresie gromadzenia i usuwania odpadów:

- usuwanie odpadów, ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami odrębnymi;
- wyposażenie terenów dróg w urządzenia do gromadzenia odpadów, dostosowane do technologii ich wywozu;
- lokalizowanie miejsc gromadzenia i magazynowania odpadów zgodnie z przepisami odrębnymi, z zapewnieniem dojazdu do ich obsługi;
- dopuszcza się gospodarowanie odpadami wydobywczymi i obojętnymi na terenie o symbolu A1PR zgodnie z przepisami odrębnymi;
- zakazuje się składowania i przetwarzania odpadów innych niż odpady wydobywcze i obojętne;

W zakresie zaopatrzenia w gaz:

- ustala się zaopatrzenie z dystrybucyjnej sieci gazowej zgodnie z przepisami odrębnymi;
- dopuszcza się lokalne, indywidualne zaopatrzenie w gaz płynny oraz uzyskiwany z wydobycia metanu zgodnie z przepisami odrębnymi;

W zakresie zaopatrzenia w ciepło ustala się dostawę ciepła:

- możliwość dostawy ciepła z miejskiej lub przemysłowej sieci ciepłowniczej;
- możliwość dostawy ciepła z indywidualnych, lub grupowych systemów grzewczych;

W zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną:

- ustala się zasilanie z sieci elektroenergetycznej niskiego napięcia pozyskiwanej z sieci średniego napięcia poprzez stacje transformatorowe oraz na terenach przemysłowych możliwość pozyskiwania energii elektrycznej z własnych źródeł;
- dla linii napowietrznych średniego napięcia wskazano na rysunkach planu informacyjny przebieg stref technicznych o szerokości 7,5 m licząc od osi linii w każdą stronę;
- dla linii 110kV relacji Budryk – Odsalanie na obszarze pokazanym na załączniku Nr 1 na terenach oznaczonych symbolem A1KP, A1KDW i A1ZI ustala się strefę technologiczną o szerokości 15,0 m licząc od osi linii w każdą stronę pokazaną graficznie na rysunku planu;

W zakresie telekomunikacji ustala się możliwość realizacji sieci i urządzeń telekomunikacyjnych, jako inwestycji celu publicznego na obszarze objętym planem.

W celu ochrony hałd stożkowych ustalono strefę „K” ochrony krajobrazu kulturowego historycznych hałd. W ramach tej strefy ustalono ochronę kształtu i zagospodarowania istniejącej hałdy odpadów wydobywczych jako szczególnie cennego krajobrazu wymagającego zachowania.

W projekcie planu uwzględniono również występowanie złóż węgla kamiennego „Dębieńsko”, „Dębieńsko 1”, granic obszaru i terenu górniczego „Dębieńsko 1”.

W projekcie mpzp nie wprowadzono zapisów dotyczących kompensacji przyrodniczej. Zakres kompensacji przyrodniczej może zostać określony, zgodnie z art. 75 ust. 4 i 5 prawa ochrony środowiska w pozwoleniu na budowę lub w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Ze względu na charakter planu oraz brak znaczących negatywnych oddziaływań na elementy środowiska w prognozie oddziaływania na środowisko nie proponuje się działań zapobiegawczych lub minimalizujących negatywne oddziaływania.

8. MOŻLIWOŚCI ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DLA OBSZARU NATURA 2000

Na terenie objętym planem, ani w pobliżu nie występują obszary Natura 2000. Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby oddziaływać na cele, przedmiot ochrony i integralność jakiegokolwiek obszaru Natura 2000, więc nie ma potrzeby rozpatrywania rozwiązań alternatywnych.

9. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Na etapie projektu planu nie wprowadzono konkretnych rozwiązań mających na celu analizę skutków realizacji oraz częstotliwości jej przeprowadzania. Zakres planu określony w ustawie z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym [t.j. Dz. U. 2016 r., poz. 778 ze zm.] oraz w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego [Dz. U. Nr 164, poz. 1587] nie przewiduje możliwości określenia monitoringu w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Jednocześnie skutki realizacji postanowień planu będą podlegały bieżącemu monitoringowi odpowiednich służb ochrony środowiska, służb ochrony przyrody, organów administracji oraz organizacji ekologicznych. Bardzo ważna jest również postawa obywateli, którzy powinni reagować natychmiastową interwencją w przypadku stwierdzenia wystąpienia uciążliwości.

10. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Pierwotnie przedmiotem opracowania była prognoza oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Czerwionka-Leszczyny dla siedmiu terenów położonych w różnych częściach miasta i gminy, który to projekt został sporządzony w Pracowni Urbanistycznej w Rybniku w maju 2015 r., a następnie zmieniony w grudniu 2015 r. Projekt tego planu został uchwalony 18 marca 2016 r., lecz na skutek rozstrzygnięcia nadzorczego wojewody oraz podejścia do zmiany sposobu zagospodarowania terenu nr 5 postanowiono teren ten wyłączyć z opracowania planu. Sześć terenów (nr 1 – 4 i nr 6 i 7) zostało włączonych do opracowania, które nazwano „Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części terenu górniczego „Dębieńsko 1” – etap 1” i tych terenów dotyczyła prognoza oddziaływania na środowisko z czerwca 2016 r. Zostały one potraktowane jako etap I, plan ten został uchwalony 16 grudnia 2016 r. Projekt planu terenu nr 5 został przeznaczony do opracowania jako etap 2 i do tego właśnie terenu odnosi się niniejsza prognoza. Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego objęto wyłącznie tereny produkcyjne i tereny zwałowisk odpadów wydobywczych o powierzchni ok. 165 ha. Na analizowanych terenach obecnie obowiązuje już miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, jako że miasto i gmina Czerwionka-Leszczyny posiada całkowite pokrycie obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Jest to mpzp uchwała Nr XXIX/375/13 Rady Miejskiej w Czerwionce-Leszczynach z dnia 22 lutego 2013 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części terenu górniczego „Dębieńsko 1”.

Prognoza ma na celu określenie prawdopodobnych skutków realizacji ustaleń planu na poszczególne elementy środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, w szczególności na ekosystemy, krajobraz, a także na ludzi, dobra materialne i dobra kultury. Została ona wykonana zgodnie z obowiązującymi przepisami. Zmiana planu na poszczególnych terenach związana była z wnioskami właścicieli i inwestorów tych terenów, którzy wnioskowali o umożliwienie racjonalnego zagospodarowania tych terenów. W zdecydowanej większości zmiany planu dotyczyły drobnych korekt, jak przesunięcie linii zabudowy, inne przeprowadzenie dróg wewnętrznych, zmiana niektórych parametrów urbanistycznych i.t.p. W przypadku terenu nr 5 (który obecnie stanowi etap 2 objęty niniejszym opracowaniem) przesunięto granicę strefy ochrony krajobrazu dostosowując ją do bieżącego położenia podnóża historycznych hałd stożkowych oraz zmodyfikowano wysokości sypania hałd.

Opracowanie obejmuje jeden teren położony w mieście i gminie Czerwionka-Leszczyny. Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego objęty jest obszar położony pomiędzy Czerwionką i Dębieńskiem, pomiędzy ul. Furgoła, ul. J. Markwicką oraz ciekami Jordanek o powierzchni ok. 164,5 ha. Obszar ten obejmuje hałdy i zwałowiska powstałe w trakcie eksploatacji KWK Dębieńsko, charakterystyczne trzy hałdy stożkowe oraz zwałowisko usypywane w latach późniejszych, mające nieregularny kształt, gdzie znajdują się osadniki mułowe. Na analizowanym obszarze pierwotna powierzchniowa budowa geologiczna została całkowicie zmieniona. Występują tu wielometrowe nasypy hałd odpadów z eksploatacji węgla kamiennego. W północno-wschodniej części analizowanego

terenu znajduje się niewielki staw oraz na samym terenie składowiska znajdują się osadniki mułowe, jednak ich powierzchnia zmienia się na skutek prowadzenia ich eksploatacji. Na analizowanym terenie nie stwierdzono występowania zagrożeń powodziowych. Wody podziemne reprezentowane są przez użytkowe poziomy wodonośne karbonu, nie wydzielono tu jednak GZWP. W podłożu terenów występują złoża węgla kamiennego, ustalono tu również obszar i teren górniczy, eksploatacja jednak nie jest prowadzona. Na analizowanym terenie występują grunty już przekształcone i antropogeniczne, brak jest tu rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Analizowany teren stanowi tereny przemysłowe, które od ponad stu lat były wykorzystywane jako składowisko odpadów. W części południowo-zachodniej znajdują się charakterystyczne dla Czerwionki trzy stożki historycznych hałd KWK Dębieńsko. Wysokość tych hałd to odpowiednio 322 m n.p.m., 330 m n.p.m. oraz 351 m n.p.m. Dwie z tych hałd ciągle palą się od środka. Hałdy te porośnięte są drzewami, głównie są to klony, topole, brzozy, dęby. Szczyt najwyższej z hałd (stożek nr 2) nie jest porośnięty roślinnością, gdyż w podłożu ciągle palą się pozostałości węgla. Ze względu na trudne warunki związane z wysoką temperaturą roślinność nie ma możliwości utrzymania się w tym miejscu. W części północno-wschodniej i centralnej znajduje się rozległe zwałowisko odpadów górniczych, które w przeciwieństwie do hałd historycznych ma mniej interesujący kształt, z rozległym, wypłaszczonym ściętym szczytem. Wysokość tego zwałowiska wynosi ok. 320 – 330 m n.p.m., ale należy zaznaczyć, że w wielu miejscach występują tu znaczne deniwelacje i nierówności terenu. Na dużej części tego składowiska brak jest jakiegokolwiek roślinności. W niektórych miejscach skarpy zostały obsiane trawą, a u podstawy składowiska rosną zadrzewienia w składzie których również występują takie gatunki jak klon, topole, wierzby. Na analizowanym terenie brak jest wartości przyrodniczych takich jak stanowiska roślin chronionych czy siedliska godne ochrony, choć niewątpliwie hałdy historyczne mają dużą wartość krajobrazową. Na analizowanym terenie nie występują jakiegokolwiek formy ochrony przyrody w myśl ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku. Nie wskazywano tu również żadnych terenów wartościowych pod względem przyrodniczym, które godne byłyby ochrony.

Analizowany teren jest już zainwestowany na dzień dzisiejszy, znajduje się tu składowisko odpadów górniczych. Nie przewiduje się, by umożliwienie dalszego działania składowiska oraz realizacja funkcji o charakterze przemysłowym przyczyniła się do zniszczenia wartościowych siedlisk przyrodniczych, gdyż takowe tu nie występują. Wprowadzenie zabudowy na terenach przemysłowych, który obecnie stanowią głównie ruderalne nieużytki oraz niskiej wartości zadrzewienia spowoduje zmianę w środowisku roślinnym wyrażającą się między innymi w zanikaniu roślinności dotychczas tu występującej na rzecz gatunków obcych na terenach realizacji zabudowy. Wprowadzone zostaną tu gatunki charakterystyczne dla zieleni urządzonej np. w formie ogrodów, zieleńców czy trawników na powierzchni biologicznie czynnej, której wartość została wyznaczona w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Zabudowa tych terenów nie spowoduje znaczącego zubożenia wartości przyrodniczych, gdyż występująca tu roślinność ma obecnie charakter ruderalny. Reasumując na terenach przewidzianych w planie do

urbanizacji nie występują stanowiska roślin chronionych czy cenne siedliska przyrodnicze, a zmiana planu nie przyczyni się do znaczącego pogorszenia stanu środowiska przyrodniczego.

Nie przewiduje się znaczącego pogorszenia jakości klimatu akustycznego i jakości powietrza. Na analizowanych terenach nie występują tereny zagrożone osuwaniem się mas ziemnych, ani narażone na niebezpieczeństwo powodzi.

Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby potencjalnie transgranicznie oddziaływać na środowisko.

W projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zaproponowano szereg rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko.

Na etapie oceny projektu planu nie wprowadzono konkretnych rozwiązań mających na celu analizę skutków realizacji oraz częstotliwości jej przeprowadzania, nie ustalono również prac kompensacyjnych, gdyż ustawodawca nie przewiduje wprowadzenia takich rozwiązań w projekcie planu.

Projekt planu nie wprowadza funkcji, które mogłyby wpłynąć na cele, przedmiot ochrony oraz integralność jakiegokolwiek obszaru Natura 2000 w związku z czym nie ma potrzeby wprowadzenia rozwiązań alternatywnych.

11. LITERATURA

Absalon D., Jankowski A.T., Leśniok M., Mapa Hydrograficzna Polski w skali 1: 50000, ark. Rybnik, Gugik, Warszawa, 1995 r.;

Absalon D., Jankowski A.T., Leśniok M., Mapa Sozologiczna Polski w skali 1: 50000, ark. Rybnik, Gugik, Warszawa, 1995 r.;

Bernacik A., Spychała M., Programowanie ochrony środowiska w gminie, Sorus, 2007 r.;

Centralna Baza Danych Geologicznych – strona internetowa PIG, <http://baza.pgi.gov.pl/>;

Chmura A., Mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Rybnik, PIG, Warszawa 1998 r.;

Gałka M. i in., Mapa Geośrodowiskowa Polski, ark. Rybnik, PIG, Warszawa, 2004 r.;

Infogeoskarb – strona internetowa PIG, <http://baza.pgi.gov.pl/>;

Kondracki J., Geografia regionalna Polski. PWN, Warszawa 2001 r.;

Kotlicy G. i S., Mapa geologiczna Polski w skali 1:200000, ark. Gliwice, WG, Warszawa, 1979 r.;

Kotlicka G., Wagner J., Mapa Hydrogeologiczna Polski w skali 1:200000, ark. Gliwice, WG, Warszawa, 1986 r.;

Matuszkiewicz W. [red], Potencjalna roślinność naturalna Polski – Mapa przeglądowa 1:300000 ark. 11, PAN, Warszawa , 1995 r.;

Obowiązujący na analizowanym terenie miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego: Uchwała Nr IX/78/2002 Rady Miejskiej w Czerwionce-Leszczynach z dnia 26 września 2002 r. w sprawie: miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Czerwionka – Leszczyny;

Opracowanie Ekofizjograficzne dla Gminy i Miasta Czerwionka-Leszczyny, Werona sp. z o.o., Katowice, 2008 r.;

Różkowski A. [red], 1997: Mapa warunków występowania, użytkowania, zagrożenia i ochrony zwykłych wód podziemnych Górnośląskiego Zagłębia Węglowego i jego obrzeżenia; 1 : 100000. PIG, Warszawa;

Sarnacka Z., Szczegółowa mapa geologiczna Polski w skali 1:50000, ark. Rybnik, PIG, Warszawa 1959 r.;

Skrzypczyk L. [red], 2003: Mapa wstępnej waloryzacji Głównych Zbiorników Wód Podziemnych 1:800000, PIG, Warszawa;

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Czerwionka-Leszczyny, które zostało uchwalone uchwałą Nr L/590/10 Rady Miejskiej w Czerwionce-Leszczynach z dnia 28 maja 2010 r., wraz ze zmianą wprowadzoną uchwałą Nr XXXIV/458/13 Rady Miejskiej w Czerwionce-Leszczynach z dnia 25 października 2013 r.;

12. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

Fot. 1 Widok na charakterystyczne dla Czerwionki hały stożkowe położone na terenie nr 5

Fot. 2 Niewielki staw położony w północno-zachodniej części terenu nr 5

Fot. 3 „Księżycowy” krajobraz składowiska odpadów górniczych w części północno-wschodniej

Fot. 4 Osadniki mułowe na terenie składowiska

Fot. 5 Widok ze składowiska w kierunku wschodnim, na drugim planie widoczna Ramża

Fot. 7 Palący się wierzchołek hałdy nr 2, biały nalot to prawdopodobnie różnego typu siarczany, efekt utleniania minerałów siarczkowych w wysokich temperaturach

Fot. 6 Widok od strony wschodniej na najwyższą z hałd, stożek nr 2, wysokość 351 m n.p.m.

Fot. 8 Widok na Czerwionkę z najwyższej z hałd